

Všechny
vůně
oleandru

Vyšehrad

Federico García Lorca

Všechny vůně oleandru

Vyšlo také v tištěné verzi

Objednat můžete na
www.ivysehrad.cz
www.albatrosmedia.cz

Federico García Lorca
Všechny vůně oleandru – e-kniha
Copyright © Albatros Media a. s., 2025

Všechna práva vyhrazena.
Žádná část této publikace nesmí být rozšiřována
bez písemného souhlasu majitelů práv.

ALBATROS **MEDIA**

Federico García Lorca

Všechny vůně oleandru

Epilogue and selection © Jana Pokojová, 2025
Translation © Jana Pokojová; Veronika Böhmová, Markéta Grohová,
Jana Medonosová, Klára Tůmová, Kristýna Uřídilová, Alžběta Vítková,
Tereza Votavová, Veronika Žáčiková
Illustrations © Karolina Žitná, 2025

ISBN tištěné verze 978-80-267-3268-6
ISBN e-knihy 978-80-267-3269-3 (1. zveřejnění, 2025) (ePDF)
ISBN e-knihy 978-80-267-3279-2 (1. zveřejnění, 2025) (epub)
ISBN e-knihy 978-80-267-3280-8 (1. zveřejnění, 2025) (mobi)

Three glass vases of varying heights and widths, each containing several bright red oleander flowers with dark centers. The vases are set against a background of a light-colored, vertically-ribbed surface, possibly a wall or a large vase. The lighting is soft, creating gentle shadows and highlights on the glass and petals.

Vybrala a přeložila
Jana Pokojová et al.

Vyšehrad

*Všechny
vůně
oleandru*

Federico García Lorca

SUITY (1920-1923)

Herbáře

Přeložila Veronika Žáčiková

Kniha

I

Potulný prodejce zahrad
herbář si nese.
Se svým svazkem vůní víří.

Po setmění k jeho větvoví
pár duší starých ptáků slétne se.

Zpěvem rozezní ten les zmenšený,
který živí nářky uslzené.

Podobné nosánkům dětí,
když lepí se na sklo neprůhledné,
tak i v té knize květy
na tom skle věků, co vidět nejde.

Potulný prodejce zahrad
s pláčem knihu otevře
a pak rázem ty vůně prchavé
popadají na stránky herbáře.

II

Potulný prodejce času
dnes přináší nám herbář snů.

Já

Kde je ten herbář schovaný?

Prodejce

Držíš ho ve dlaních.

Já

Vždyť prázdné mám všechny prsty.

Prodejce

Tvými vlasy se roztančily sny.

Já

Kolik uběhlo staletí?

Prodejce

V mém herbáři je
jenom list jediný.

Já
Mírím za úsvitem,
nebo do večera?

Prodejce
Minulost je
neobyvatelná.

Já
Ach, zahrado tak hořce plodící!

Prodejce
Horší je herbář vlastní měsíci!

III

Potají přítel odhalí knihu,
herbář, ve kterém je ukrytý zvuk.
(Pššt... ani muk!
Obloha teď vyhání tmu.)
Ztracený přístav za svítu
rozezní se ozvěnou vesmíru.
(Pššt... ani muk!
Nocí se kmitavě rozechví vzduch!)
(Pššt... ani muk!
Prsty mi projíždí zuřivý vzruch.)

Tři soumraky

Mé sestře Conchitě

Přeložila Kristýna Uřídilová

I

Odpoledne je
rozlítostněné,
protože sní,
jak bylo poledne.
(Nad pahorky nízkými
mraky a stromy červené.)
Zelený chvost lyrický
rozpustilo odpoledne
a sladce se tetelí
... tolik ho jen štve
odpolednem být, když dřív
bylo polednem.

II

Teď začíná odpoledne!
A proč? A proč?
... Právě nyní
viděl jsem naklonit se den
jako iris.
Květina rozbřesku
ohýbá stonek
... právě nyní...
Kořen odpoledne
vystupuje z přítmí.

III

Sbohem, slunce!

Dobře vím, že jsi měsíc,
já to ale
nikomu nepovím,
slunce.
Skrýváš se
schované v oponě

a svou tvář maskuješ
rýžovým prachem.
Během dne kytara
rolníka zahraje;
za noci mandolína
Pierota zahraje.
Co na tom sejde!
Tvoje naděje
je stvořit zahradu
plnou všech barev.
Sbohem, slunce!
Nezapomeň na lásku
hlemýždě,
stařenky
na balkoně
a mě...
který jak káču roztáčí...
svoje srdce.

KNIHA BÁSNÍ (1921)

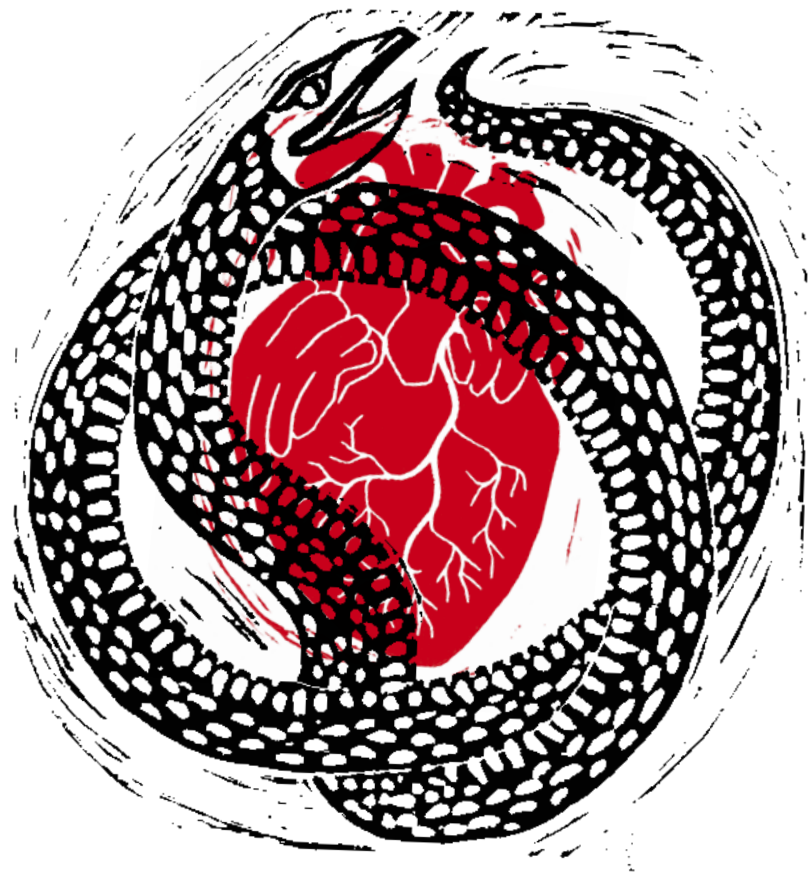
Nové srdce

Přeložila Veronika Böhmová

Moje srdce vysvléklo se
ze svojí kůže jako had,
teď ho držím plné medu,
je poraněné nastokrát.

Myšlenky, co vyrývaly
ti vrásky. Kam se poděly?
A růže, co vonívaly,
kam, Kristu, ďáblu, zmizely?

Chudák obal, který svíral
můj zářivý a hvězdný šat.
Šedý pergamen a v něm žal,
co chtěl jsem a už nechci znát.

Vidím v tobě kousek vědy,
mumie veršů, zbytky kostí
všeho, co se nedozvídí,
i mé dávné nevinnosti.

Copak tě mám na zeď pověsit
v muzeu mých dávných pocitů,
kam neproudí teplo, slunce svit
a lilie žalu spí tu?

Nebo tě mám vynést do výšek,
bolestná kniha všech mých citů,
abys pak nemohla neslyšet
slavíka zpívat za úsvitu?

Kdyby tak mé ruce mohly otrhat

Přeložila Veronika Böhmová

Vyslovuji tvé jméno
s každou tou tmavou nocí,
když spatřím první hvězdy,
jak upít luny chodí,
větvičky už dávno spí,
schované jsou v křoví.
A já se cítím prázdný
jak bez vášně i hudby.
Jako staré hodiny,
co slepě bijí doby.

Vyslovuji tvé jméno
s tou dnešní tmavou nocí
a tvoje jméno zní mi
v dáli víc než kdykoli,
dál než všechny hvězdy na nebi
a bolí víc než ten déšť krotký.

Budu tě tak milovat
ještě někdy? Takový
hřích nese moje srdce?
Když se mlha nezrodí,
jaká vašeň mě čeká?
Bude můj cit hluboký?
Kdyby tak moje prsty
lunu otrhat jen mohly!

Stromy

Přeložila Jana Medonosová

Stromy!
Byly jste šípy,
co spadly z nebe?
Kteří hroziví vojáci vás vystřelili?
Udělal to hvězdy?

Vaše hudba vychází z ptačích duší,
z Božích očí,
z dokonalé vášně.
Stromy!
Poznají vaše hrubé kořeny
v zemi mé srdce?

Hvězdná hodina

Přeložila Jana Medonosvá

Dokonalé ticho noci
nad notovou osnovou
nekonečna.

Nahý vycházím na ulici
naplněn ztracenými
verši.

Černo protnuté
cvrčím zpěvem,
světlem bludiček,
je mrtvé
zvukem.

Ta záře hudby,
kterou vnímá
duše.

Schránky tisíce motýlů
spí u mě pod střechou.

Je to mládí bláznivých vánků,
co skotačí nad řekou.

PRVNÍ PÍSNĚ (1922)

Přeložila Jana Medonosová

Půlměsíc

Po vodě putuje luna.
Jak jen je obloha klidná!
Pomalinku sklízí, seče
starý třes, co řeka mívá,
jedna větvička se zatím
na hladině zrcadlila.

Tuňky

Sledoval jsem se v tvých očích,
myslel jsem na tvoji duši.

Oleandr bílý.

Sledoval jsem se v tvých očích,
myslel jsem i na tvoje rty.

Oleandr rudý.

Sledoval jsem se v tvých očích.
Ale smrti podlehla jsi!

Oleandr černý.

Píseň

Na větvičkách vavřínových
holubice zavrkalý.
Jedna byla sluncem,
druhou měsíc zvalí.
Oslovím je: „Přítelkyně,
kde mám ležet ve své rakvi?“
„Pod mým chvostem,“ poví slunce.
„Zde, v mém hrdle,“ měsíc praví.
V chůzi dál jsem pokračoval,
prst' mi po pás nasypali,
vedle orlů sněhobílých
nahou dívku vysochali.
Jeden byl tím druhým,
dívku v žádném nepoznali.
„Orlové mí,“ povídám jim,
„kde mám ležet ve své rakvi?“
„Pod mým peřím,“ poví slunce.
„Zde, v mém hrdle,“ měsíc praví.
Nahé holubice vidím,
na vavřínech zavrkalý.
Jedna druhou byla,
nikoho v nich nepoznali.

SVATÝ JAKUB (1927)

Přeložila Jana Pokojová

Svatý Jakub

(prostá balada)

I

Svatý Jakub vyrazil dnes v noci
na svou pouť po nebi plném světél.
Bavily se o tom místní děti
u potůčku, který klidně teče.

Kam směřuje ten nebeský poutník
po jasné a nekonečné stezce?
Jede k úsvitu, co v dáli září,
na hřbetě sněhobílého hřebce.

Tak zpívejte v lukách, milé děti,
a svým smíchem vítr potrhejte!

Prý ho horda mužů doprovází,
Jakubových válečníků dvě stě,
jsou oděni do zelených světél,
okolo pasu světelný řetěz.
A hřebec, na kterém Jakub jede,
podobá se nejjasnější hvězdě.

Lidé říkali, že bylo slyšet,
jak ospalou nocí zvuk se nese,
stříbřitý zvuk třepotání křídel,
jenž na vlně ticha kamsí letěl.

Proč úžasem se potok zastavil?
Snad proto, že na anděly hleděl.

Tak zpívejte v lukách, milé děti,
a svým smíchem vítr potrhejte!

Dnes je ta noc, kdy ubývá luny.
Tak poslouchejte, co dělá nebe,
a proč cvrčci hrají jak o život
a štěkající psi táhnou k řece.

Babičko, prozradte, kudy kráčel?
Já nevidím cestu, po níž přešel.

Pohled' vzhůru a spatříš bílý pás,
který je z hustého prachu spředen.
Vidíš tu čáru s odlesky stříbra?
Vidím ji, jako perleť se leskne!

Babičko, kde je teď Jakub, víte?
Vidím ho s družinou kráčet nebem,
má na hlavě chochol z ptačích pírek
a na sobě plášť z tisíců perel.
Luna mu padla oddaně k nohám
a uvnitř v hrudi slunce mu tepe.

Krajem se dnes v noci povídání
o té zvláštní události nese.

Tak zpívejte v lukách, milé děti,
a svým smíchem vítr potrhejte!

II

Žije tam ve vsi chudá stařenka,
která velmi prostý život vede.
Moc toho nemá; starou přeslici,
Panenku Marii a dvě kočky černé.
Zatímco třesoucími se prsty
tlusté ponožky na zimu plete,
okolo ní sedí další ženy,
mezi nimi děti neposedné.
Je pokojná noc, v kraji vládne klid
a kdesi spí hory v dálce temné.
Stařenka začne tiše vyprávět,
čeho se před léty stala svědkem.

Za nehybné noci jako této,
ale jenom v době převzdálené,
spatřila apoštola Jakuba
na jeho pouti zemí i nebem.

Babičko, jaké měl Jakub šaty?
dychtivě chtějí dvě děti vědět.

Šaty měl ušité ze sametu,
v ruce hůl ze smaragdů a perel.

Když procházel okolo mých dveří,
houf bílých holoubků po nebi letěl
a můj pes, který doted' klidně spal,
šel v jeho stopách jak zvíře věrné.
Tak sladký byl ten Boží apoštol,
sladší nežli luna, když je leden.
A za sebou zanechával vůni
kadidla a lilie, co kvete.

Babičko, a promluvil on vůbec?
dychtivě chtějí dvě děti vědět.

Jakub se usmál, když kolem přešel,
pak mlčky zanechal hvězdu ve mně.

A kampak jsi hvězdu uschovala?
vyzvídá klučina obezřetně.

Copak ti zhasla? všichni se bojí,
Už přestala zářit jasným světlem?

Kdepak, milí, ta hvězda dál svítí,
já nosím jí v srdci rozechvělém.

Jaké jsou hvězdy, když spadnou na zem?
Jsou stejné zde, i když plují nebem.

Babičko, prosím, dál vyprávějte.
Kam krácel ten svatý poutník světem?

On ztratil se v horách za obzorem,
s mými holoubky a také se psem.
Ale na oplátku mi tu nechal
růžové a jasmínové keře,
i hrozny dozrály na vinici,
sýpky byly náhle naplněné.
To vše mi tu do rána zanechal,
vše dobré se z jeho vůle děje.

Velké štěstí jsi, babičko, měla!
vyhrknou naráz dvě ženy něžné.

Děti již pokojně oddechují,
krajina ztichla, sady jsou němé.

Nechte si o něm zdát, milé děti.
Ať vás krajem divokých snů vede!

Dnes je jasná noc uprostřed léta!
A svatý Jakub putoval nebem!

Pocit smutku, který v duši nosím,
ted' zanechávám na bílé cestě,
aby ho snad místní děti našly
a potom ho utopily v řece.
Nebo aby sám v noci plné hvězd
nechal se unášet někam větrem.

Vážení čtenáři, právě jste dočetli ukázkou z knihy Všechny vůně oleandru.
Pokud se Vám ukáзка líbila, na našem webu si můžete zakoupit celou knihu.